

Gibanje cen hlodov za žago in furnir in žaganega lesa na svetovnem trgu se ne umirja

mag. Janez Zafran, Gozdarski inštitut Slovenije

Objavljeno na spletu 08.08.2021

Trg okroglega in žaganega lesa postaja globalen bolj kot kadarkoli prej. V drugem kvartalu letošnjega leta se na večini svetovnih trgov nadaljuje izrazit naraščajoči trend cen hlodov za žago. Še vedno je pomemben razlog izjemno povpraševanje po lesu na Kitajskem in v Združenih državah Amerike, povpraševanje po lesu pa ostaja na visoki ravni tudi drugod. Podobno velja za Evropo. Po analizah

časopisa Holzkurier se je povprečna cena hlodov za žago, v primerjavi z najnižjimi cenami, ki so bile po letu 2006 zabeležene v juliju 2020, v Avstriji zvišala za 30 EUR/m³, v nemški deželi Baden-Württemberg pa za 34 EUR/m³. Po dosedanjem naraščajočem trendu bodo rekordne vrednosti iz leta 2013/2014 dosežene že v tretjem kvartalu letošnjega leta - V Avstriji bi se cena morala povečati samo še za 7 EUR/m³, v deželi Baden-Württemberg pa 11 EUR/m³. Podoben dvig cen v zadnjih treh mesecih poroča tudi Češka, Romunija, Poljska ter Baltske države.

Izrazitejši trend zviševanja cen nakazuje tudi Globalni indeks cen hlodov za žago in furnir (GSPI), ki je že v prvem kvartalu 2021 dosegel vrednost 79 \$/m³ (najvišja zabeležena vrednost po letu 1995 znaša 90,49 \$/m³ - 2Q/11). Po poročanju Wood Resources International (WRI) je indeks bistveno višji od trenutnega desetletnega povprečja. Podobno gibanje nakazuje tudi Evropski indeks cen hlodov za žago in furnir (ESPI), ki se je v prvem kvartalu 2021 povišal za 9 % (v primerjavi z zadnjim kvartalom 2020) in znaša 81,44 EUR/m³ (najvišja zabeležena vrednost po letu 1995 znaša 90,33 EUR/m³ - 1Q/14). Najvišjo rast so zabeležile prav Baltske države in države Vzhodne Evrope.

Še bolj izrazito dinamiko pa izkazuje gibanje cen žaganega lesa. V prvem kvartalu letošnjega leta je bila prisotna izjemna rast cen, ki so sledile povečanemu povpraševanju na vseh večjih svetovnih trgih. Zato tudi ne presenečajo pozivi različnih združenj lastnikov gozdov in upravljavcev, zlasti v Avstriji in Nemčiji, da cene hlodov za žago še vedno preveč zaostajajo za cenami žaganega lesa in bi morale biti še bistveno višje. Njihov predlog povprečne cene hlodov za žago kakovostnih razredov B/C je 140-150 EUR/m³ (Georg Schirmbeck - Deutscher Forstwirtschaftsrat, dr. Rudolf Freidhager - Österreichische Bundesforste, Felix Montecuccoli - Land&Forst Betriebe Österreich). Ali se bodo njihovi pozivi uresničili je zelo težko napovedati. Pri trendu cen žaganega lesa je po maju 2021 prišlo do nekaterih sprememb, ki bi lahko bile tudi napoved delnega ohlajanja pri povpraševanju po žaganem lesu. V Združenih državah Amerike je borzna cena žaganega lesa po doseženih maksimalnih cenah v maju 2021 začela upadati. Cene gradbenega lesa, ki se spremljajo na borzi, so v zadnjem tednu junija 2021 padle za 56 % v primerjavi z najvišjimi cenami v maju 2021. Glavni razlog naj bi bila bistveno nižji obseg novogradenj in adaptacij stanovanjskih hiš, ki so prav v času razglašene epidemije COVID-19 povzročile izrazito povečanje povpraševanje po žaganem lesu, vzrok pa je prav izrazito preteklo povišanju cen lesa. Ameriško združenje gradbenikov stanovanjskih hiš (National Association of Home Builders) v svoji analizi ugotavlja, da se je v prvem kvartalu 2021 gradnja povprečne enostanovanjske hiše podražila za 35.872 \$ in to zgolj zaradi dražjega konstrukcijskega lesa.

Tudi časopis Holzkurier v zadnjih objavah povzema nekatere izjave predstavnikov evropskih žagarjev, ki opozarjajo, da se nekateri večji in že začeti gradbeni projekti začasno zaustavljajo tudi v Evropi. Negotovost pri nadaljnjih trendih cen je precej velika, napovedi pa še dodatno zapleta ruska napoved o prepovedi izvoza okroglega lesa, ki naj bi stopila v veljavo naslednje leto. Kako konkretno se bo izvajala ta prepoved še ni povsem jasno, večina analitikov pa meni, da bo verjetno najbolj prizadeta prav Kitajska, ki bo primorana še povečati pritisk na uvoz okroglega lesa iz Evrope. V letu 2022 bo odločitev Rusije o prepovedi izvoza zagotovo imela pomemben vpliv na svetovne trende cen lesa.